ŠVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 167. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 31, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 31-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 167. РІК XCVIII.

КОМЮНІКЕ

ПРО ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ДЕЛЕҐАЦІЯМИ РОСІЙСЬКОЇ РАДЯНСЬКОЇ ФЕДЕРАТИВНОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ ТА УКРАЇНИ ЗА УЧАСТЮ ДЕЛЕҐАЦІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

У результаті ліквідації державного перевороту в СРСР виникла нова політична ситуація, яка відкриває можливість прискорити демократичні перетворення і повністю реалізувати суверенні права республік.

Беручи до уваги факт відставки Кабінету Міністрів СРСР і нездатність союзних державних структур забезпечити життєві інтереси народу, визнаючи невід'ємне право України та Російської Федерації на державну незалежність, підтверджуючи свою прихильність Договору між РСФСР та Україною за 19 листопада 1990 року, сторони погодилися з таким:

1. Вживати спільні дії з метою недопущення дезинтеграції союзної держави, що не контролюється, маючи на увазі, що на перехідний період для підтримання систем життєзабезпечення населення і функціонування економіки доцільне створення тимчасових міждержавних структур за участю зацікавлених держав — об'єктів колишнього Союзу РСР незалежно від їхнього нинішнього статусу на представницьких паритетних засадах.

2. Звернутися до держав-суб'єктів колишнього Союзу РСР, незалежно від їхнього нинішнього статусу, з пропозицією негайно приступити до підготовки і підписання економічної угоди між ними.

3. Підтвердити особливу значимість військово-стратегічних проблем, вважати необхідним здійснити реформу Збройних Сил СРСР і створити систему колективної безпеки. Не вживати односторонніх рішень з військово-стратегічних питань.

4. У перехідний період уникати без попередних консультацій кроків, котрі зачіпають спільні інтереси Сторін.

5. Підтвердити закріплені двосторонніми Договором за 19 листопада 1990 року статті 2 та 6 про права громадян і територіяльну цілісність Сторін.

6. Підкреслити рішучість спільно з іншими державами — суб'єктами колишнього Союзу активно продовжувати демократичні перетворення, втілювати скоординовану політику радикальних економічних реформ.

7. Підтвердити свою прихильність зобов'язанням Союзу РСР у міжнародних відносинах, включаючи угоду про скорочення озброєнь і контролю за ними, відповідальність за підтримання міжнародного миру та стабільности, висловити готовність на основі переговорів як з державами — суб'єктами колишнього Союзу РСР, так і з членами міжнародного співтовариства вирішувати в перехідний період всі питання, що випливають з ухвалених раніше міжнародних зобов'язань.

8. Негайно обмінятися повноважними представниками РРФСР та України для постійного інформування Сторін і проведення консультацій.

Голова Верховної Ради УРСР
Л. Кравчук.
Віце-президент Російської Радянської Федеративної Соціялістичної Республіки
О. Руцкой

28-29-го серпня 1991 року.

* залишаємо мову оригіналу. — Ред.

Після підписання договору між Україною і Російською федерацією подали собі руки: віцепрезидент РСФСР Александер Рутской (зліва) і голова Верховної Ради України Леонід Кравчук.

Роман Попадюк буде Українцем Року

Ню Йорк. — Як повідомляють з Управи Українського Інституту Америки із багатьох кандидатів на почесний титул Українця Року 1991, обрано Романа Попадюка, який тепер працює в Білому Домі, як заступник асистента Президента ЗСА Джорджа Буша і заступник асистента пресового секретаря Марлина Фіцвотера.

Бенкет для вручення цього почесного титулу відбудеться в неділю, 17-го листопада в готелі Плаза при 5-ій авеню і 59-ій вулиці в Ню Йорку. Відповідну грамоту УІА вручить Р. Попадюкові президент УІА Володимир Баранецький.

В тій урочистості візьмуть участь гості із Уряду ЗСА і України, як промовці та члени почесного стола.

В часі бенкету буде відповідна музична програма. Дальші подробиці будуть подані своєчасно до преси, а за інформаціями слід звертатися до організатора бенкету Йосифа Лисогора тел.: (212) 288-8660 або (908) 232-5304.

М. ПОПОВИЧ ДОПОВІДАТИМЕ В НТШ

Ню Йорк (Управа НТШ). — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку повідомляє, що в суботу, 7-го вересня ц.р., о год. 6-ій вечора, в Домі НТШ при 63 Четверта авеню (між 9 і 10) вулицями) Мирослав Попович, голова Українського філософічного Товариства в Києві виголосить доповідь на тему: „Цілі, платформи і діяльність політичних партій на Україні". На зустрічі з гостем з України Управа НТШ запрошує громадянство.

В. Коротич залишив пост редактора „Огонька"

Москва. — Чистка, початка після провалу перевороту в Москві, охопила не лише армію, КГБ і партійний апарат, але і засоби масової інформації, включаючи „демократичні".

У понеділок, 26-го серпня, про відхід з посту головного редактора журналу „Огонёк" оголосив Віталій Коротич, який під час путчу перебував у Ню Йорку. В. Коротича обвинувачили в тому, що він, дізнавшись про події в СССР, не кинув усі свої заокеанські справи і не вилетів у Москву першим літаком, щоб взяти участь у спротиві протизмовників.

У вівторок, 27-го серпня, співробітники „Літературної Газети" більшістю голосів прийняли резолюцію з вимогою про резиґнацію головного редактора цієї газети Федора Бурлацького. Під час заколоту Ф. Бурлацький перебував на відпочинку в Криму, але також не „захотів перервати вакації.

Московський кореспондент газети „Вашінґтон Пост" Майкл Доббс пише, що з відходом В. Коротича і Ф. Бурлацького у совєтській журналістиці закінчується „епоха компромісів", яка була частиною горбачовської гласности. І Коротич, і Бурлацький, які в один час вважалися майже дисидентами, насправді лише майстерно лявірували, уважно підбираючи заборонену досі інформацію і не виходячи за рамки дозволеного.

„Між гласністю і свободою слова існує величезна різниця, — заявив кореспондент „Літературної Газети" Юрій Щекочихін. — Гласність завжди була відносним поняттям. Ми потребуємо не політиків, а професійних журналістів. Федір Бурлацький був занадто зайнятий політикою і не приділяв належної уваги газеті".

Як депутат Верховної Ради СССР Ф. Бурлацький виступив ініціятором, або прихильником багатьох демократичних рішень, включаючи закон про свободу еміґрації. Він вважався активним прихильником Горбачова, хоч зрідка і критикував президента за нерішучість і повільність.

ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ОЇ РІЧНИЦІ ПОХІДНИХ ГРУП БУКОВИНСЬКОГО КУРЕНЯ ТА СТВОРЕННЯ УНРАДИ В КИЄВІ

Союзівка. — Центральна Управа Організації Державного Відродження України та Команда Буковинського Куреня влаштовують тут відзначення 50-их роковин похідних груп походу Буковинського Куреня до Києва та повстання Української Національної Ради в Києві. Відзначення відбудеться в неділю, 8-го вересня на оселі УНСоюзу, Союзівці (Керґонксон, Н. Й.). В програмі: о год. 10-ій ранку — Архиєрейська Служба Божа і Панахида, які відслужить Архиєпископ Антоній в асисті духовенства обох вировизнань в церковці-пам'ятнику, який знаходиться на посілості родини Войновських поблизу Союзівки. О год. 1:30 по пол. відбудеться проведення святочного обіду, доповідей та мистецької частини в залі „Веселки".

Вступ — 20 дол. від особи, студенти і пенсіонери — 15 дол.

Відбувся підпільний пленум ЦК КПУ

Київ (УНІАР). — Тут Президія Верховної Ради України 28-го серпня ухвалила рішення провести слідство про участь Компартії України в державному перевороті 19—21-го серпня, а до закінчення слідства і суду припинити діяльність КПУ.

Як відомо, 30-го серпня припинено діяльність КПСС по всьому СССР Постановою Верховної Ради СССР.

У Львові та області рішенням Львівської Обласної Ради діяльність КПУ було припинено ще 24-го серпня.

У зв'язку з припиненням Президією Верховної Ради діяльности КПУ, пленум ЦК КПУ 29-го серпня пройшов у підпіллі. На пленумі виступив член ЦК КПУ, комсомольський активіст Костянтин Вашко, який заявив: „У ході пленуму перший секретар ЦК КПУ Станіслав Гуренко не проявив достатньої витримки і спокою в даній ситуації. Однак, сподіваюсь, у майбутньому він знайде в собі сили продовжувати керівництво партією". Вашко також приділив чимало уваги скруті, яку нині переживають бійці невидимого ідеологічного фронту. „На пленумі з величезними труднощами добрався перший секретар обкому КПУ однієї з областей Західної України. У водія відібрали права, зняли з машини номери, але ця людина зробила все, щоб прибути на пленум". Промовець закінчив свій виступ словами: „Партія жива, буде діяти. Прийде час, коли вона заявить про себе на повний голос".

Голова Львівської Обласної Ради Вячеслав Чорновіл, згідно з повідомленням „Комсомольської Правди" з 30-го серпня, заявив, що реакційні сили в Україні, можливо, докладуть зусиль для суверенізації України і спробують встановити в ній диктатуру комуністичну.

В. Чорновіл, оголосив персоною нон ґрата на території області начальника політичного управління Прикарпатської військової округи Панкратова за відданий ним наказ у дні перевороту поширити за допомогою авіяції летючки з закликом підтримати державний переворот.

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ СУМА

Ню Йорк. — Дирекція Школи Українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку повідомляє батьків, що навчання в новому 1991/92 шкільному році розпочнеться в суботу, 7-го вересня ц. р., Службою Божою в Церкві Св. Юра в Ню Йорку, в годині 9:30 ранку. Збірку учнів в годині 9-ій ранку в приміщеннях школи, 136, Друга Аве. Після Служби Божої всі учні переходять до шкільних приміщень, де відбудуться вписи учнів від садочка до 12-ої кляси. Навчання й ознайомлення з програмою по клясах продовжиться до години 12:45. Просимо прибути у вишивках і не вживати джінсів. Вписи нових учнів відбуватимуться кожної суботи в місяці вересні ц. р. від години 9-ої ранку до 12:45.

ПІКНІК В АСТОРІЇ

Парафія Чесного Хреста в Асторії влаштовує свій кожнорічний традиційний пікнік у неділю, 8-го вересня, 1991 в Богемському Парку при 24-та Авеню, число 29-01 в Асторії, Ню Йорк. Початок у годині 1-ій після полудня. Для розваги гостей приграватиме оркестра Роса; співатиме Ляриса Магун-Гурин. Будуть смачні українські страви, виграш-лотерія, гри і фанти. Вступ — 6 дол. для дорослих, 3 дол. для студентів-молоді від 12 — 17-го року, дітям вступ — вільний. Отці Василияни просять і закликають усіх до численної участи. Це буде гарне закінчення літньої перерви. Прихід призначений на направки парафіяльного будинку — церковної залі — при 31-ої Авеню і 37-ої вулиці.

ВЕРХОВНА РАДА СССР ПРИПИНИЛА ДІЯЛЬНІСТЬ КПСС

Москва. — У четвер, 29-го серпня, Верховна Рада СССР 283 голосами проти 9 при 52, що стрималися, прийняла рішення припинити діяльність Комуністичної партії на всій території країни. У прийнятій резолюції сказано: „На підставі очевидних фактів, які підтверджують участь керівних органів КПСС у підготові і здійсненні державного перевороту 19 — 21-го серпня, діяльність КПСС на всій території Совєтського Союзу припиняється..."

Однак це формулювання резолюції не дає підстав зробити висновок про повну заборону КПСС. Прокуратурі країни дано наказ передати всі матеріяли, які є в її розпорядженні, Верховному Судові СССР.

Депутати також схвалили рішення президента Росії оголосити державною власністю РСФСР все нерухоме і рухоме майно, яке належало КПСС і Комуністичній партії Росії, в тому числі гроші в карбованцях і чужинецькій валюті, вкладені в банках, забезпеченевих, акціонерних компаніях, спільних підприємствах та інших установах і організаціях, розташованих на території Російської федерації і за кордоном.

Міністерству РСФСР доручено терміново звернутися до урядів усіх країн з просьбою заморозити в банках та інших установах і організаціях приміщені там вклади КПСС, а також повідомити Раду міністрів РСФСР про розміри цих вкладів і банківські реквізити.

Далі сесія приступила до розгляду проєкту постанови про ситуацію в країні, яка виникла у зв'язку з державним переворотом. Депутати довго сперечалися про те, чия позиція сприяла трагічному розвиткові подій в дні перевороту — Верховної Ради СССР в цілому, її президії чи персонально голови парляменту. Верховна Рада СССР дала згоду на притягнення до кримінальної відповідальности колишнього голову парляменту країни Анатолія Лук'янова, позбавленого депутатської недоторканости.

Як повідомляють парляментські кореспонденти ТАСС, на сесії у четвер одна сенсація змінювала іншу. Не встигли депутати приступити до розгляду тексту проєкту постанови, де пропонували висунути на розгляд чергового З'їзду народних депутатів справу про усунення генерального прокурора СССР Ніколая Трубіна з його дотеперішньої посади, як він взяв слово. Генеральний прокурор заявив, що резиґнує. Причину резиґнації Н. Трубін пояснив так: „Усвідомлюючи свою відповідальність за безпринципну поведінку керівництва прокуратури СССР в дні тяжких для країни випробувань і беручи до уваги, що в ситуації недовір'я, яке створилося навколо мого імени, генеральний прокурор працювати не може, я офіційно заявляю про свою резиґнацію".

Пізніше депутати 279 голосами проти 37 при 38, що стрималися, постановили позбавити президента СССР Міхаїла Горбачова надзвичайних повноважень, якими він був наділений торік на випадок виникнення кризової ситуації в економіці країни.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Одеса, 31-го липня. — Як повідомила газета „Вечерняя Одесса", в ніч на 28-го липня знищено пам'ятник Леніневі, що стоїть на території санаторію „Якір". Перші спроби знищити пам'ятник почались близько місяць тому, потім вони активізувалися.

Званівка, Артемівський р-н, Донеччина. — З ініціятиви осередків УРП і ДПУ у приміщенні будинку культури мали відбутися збори селян з питань святкування 500-річчя козацтва, але голова сільради Микола Міневський самочинно, без скликання виконкому, заборонив проведення зборів і пригрозив завідуючій будинком культури звільненням.

Симферопіль, 31-го липня. — На центральному майдані міста біля Ради Міністрів Криму триває пікетування Ради Міністрів членами Кримсько-татарського національного руху. 40 пікетувальників тримають 20 гасел з вимогами: „Поверніть награбоване", „Вимагаємо повернення будинків і майна". Влада на пікет не реагує.

Львів, 29-го липня. — У зв'язку з приїздом в Україну президента ЗСА Джорджа Буша, дочка ув'язненого народного депутата України Степана Хмари, Соломія, оприлюднила відкритого листа до Президента Америки. Соломія Хмара наголошує на численних порушеннях законодавства під час проведення судових засідань і розповідає про погром, вчинений ОМОН-ом 19-20-го липня у готелі „Україна", під час чергового арешту С. Хмари. Дочка народного депутата прохає Джорджа Буша підняти питання про негайне звільнення політв'язнів в Україні на вершинній зустрічі.

Одеса, 3-го липня. — Тут встановлено обов'язкове збирання курортних податків з усіх громадян, які не проживають постійно в Одесі чи прибувають у місто більш ніж на одну добу. Розмір податків 10 крб. на добу. Від оплати звільняються діти до 15 років, інваліди війни і праці, члени сімей загиблих воїнів та особи, які знаходяться у відрядженні.

Коломия, 30-го липня. — На новоствореній товарній біржі відбулися перші торги, де виставлено товари промислової продукції і народного споживання майже на мільйон карбованців. За день укладено договорів про реалізацію продукції на загальну суму 15,000 крб. Коломийська товарна біржа — перша в області. Її заснували 17 місцевих підприємств та організацій, серед яких і Коломийська Міська Рада народних депутатів. До кінця року торги плянується проводити раз на місяць.

Київ, 25-го серпня. — В годині 10-ій ранку група членів Української Студентської Спілки разом з народними депутатами Київської Міської Ради прийшли до будинку міського комітету КПУ з метою опечатування приміщень, які на той час уже були замкнені. Перед будинком стояли пікетувальники. Написи „Міськком КПУ" та „Контрольно-ревізійна комісія" вже були зняті. Працівники міліції, які охороняли будинок, не перешкоджали студентам, які зняли совєтський державний прапор над будинком Міськкому КПУ. Працівники Ленінської Районної Ради Києва Валерій Лісниченко і Тетяна Кубиш

(Закінчення на стор. 3)

У зв'язку зі святом Дня Праці, яке припадає в цьому році на понеділок, 2-го вересня, газета „Свобода" з датою вівтірка, 3-го вересня не появиться. Чергове число газети друкуватиметься у вівторок, з датою середи, 4-го вересня, а в понеділок бюра Головного Уряду УНС і видавництва „Свобода" будуть закриті. — Ред.

ЗАЯВА З НАГОДИ ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

Нехай шанує Господа вся земля;
нехай його бояться всі, що живуть на світі!
Бо він сказав, і сталось;
Він повелів, і постало.
Господь раду народів зводить нанівець,
і думки людські обертає на ніщо.
Господня ж постанова стоїть повіки:
помисли його серця від роду й до роду.
Щасливий народ, Бог якого — Господь,
народ, якого вибрав Він собі у спадщину.

(Псалом 33,8-12)

Владика Степан Сулик Філядельфійський Архиєпископ і Митрополит українців у ЗСА

Великої історичної ваги були ці події, що мали місце минулого тижня в Україні та Совєтському Союзі. Вони пригадують надхненні повищі слова псалмопівця. Хто бо сподівався дожити цієї хвилини, коли прийде цілковитий розвал та загин атеїстичного комунізму? Або хто міг предсказати те, що наш український народ дочекається нарешті побачити перші проміння самобутности по довгих століттях неволі, переслідування, народовбивства? Зі серцем сповненим радости, дякую Всемогутньому Богові, що дозволив мені побачити цей радісний день історії мого народу. Справді „Господь раду народів зводить нанівець, і думки людські обертає на ніщо" (Пс. 33,10).

Дійсно „щасливий народ, Бог якого — Господь". Бо вже від 988 року, коли то наші предки були хрищені в Христа живими водами Дніпра під кермою св. Володимира Великого, Бог був Господом нашого народу. А коли Ярослав Мудрий в 1037 році віддав наш край і нарід під опіку Пресвятої Богородиці — Вона покриває його своїм могутнім омофором.

Численні покоління нашого народу переносили грабування і нищення, муки арешти, переслідування та

(Закінчення на стор. 3)

АГРУ закликає до негайної акції

Нюарк, Н. Дж. (АГРУ). — Організація Американців в Обороні Людських Прав в Україні (АГРУ) закликає громади і організації телеграфувати, писати, або телефонувати до президента Джорджа Буша, до секретаря Джеймса Бейкера, до сенаторів і конгресменів і домагатися, щоби вони негайно і без застережень підтримали незалежність України.

За інформаціями прошу писати до: АГРУ, 43 Мидленд Плейс, Нюарк, Н. Дж. 07106 або телефонувати: (201) 373-9729; факс (201) 373-4755.

У СВІТІ

У МЕКСІЦІ відбулися часткові вибори до парляменту і місцевих органів влади. Переконливу перемогу одержали кандидати інституційно-революційної партії, яка є урядовою вже понад 60 літ. Опозиційні партії не змогли запропонувати реальних альтернатив курсові реформ, що їх проводить уряд.

АЛІ МАГДІ МОГАМЕД, який від січня цього року виконував обов'язки тимчасового президента Сомалі, прийняв урочисту присягу і офіційно став керівником держави терміном на два роки. Він є одним з лідерів Об'єднаного сомалійського конгресу, воєнні формування якого скинули режим Мугаммеда Сіадда Барра.

ПАЛАТА ДЕПУТАТІВ національного конгресу Бразилії позбавила парляментської недоторканости Жабіса Рабелу — члена парляменту від амазонського стейту Рондонії. Законодавець звинувачується у зв'язках з мафією, яка займається контрабандою кокаїну.

ГРУПА АҐЕНТІВ Національної розвідувальної служби Заїру погрожує оприлюднити інформацію про „причетність президента країни Мобуту Сесе Секе до вбивства та інших політичних злочинів". Про це повідомило аґентство Асошіейтед Пресс.

ПРЕСОВА СЛУЖБА Організації країн — експортерів нафти повідомила, що з тих більш ніж 700 нафтових свердловин, котрі при відступі з Кувейту підпалили окупаційні іракські війська, 295 вже загашено.

НА МІЛЬЙОН японських ієн збільшився створений у Житомирі фонд переселення. Доброчинна організація Тюбу-Чорнобиль переказала з Японії кошти на допомогу багатодітним родинам, які переселяються з районів, що постраждали від Чорнобильської катастрофи.

У ЛЬВОВІ ВИНИКЛА лоббістська Господарська Спілка, яка розробляти альтернативні проєкти законів України, що стосуються економічної діяльности. Вони мають сприяти швидшому і ефективнішому впровадженню в республіці ринкових відносин. Закони, які приймає Верховна Рада, на думку керівника Господарської Спілки Тараса Стецькова, є відверто антиринковими.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 29-го серпня, 8,874 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

220,921.54

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Праці

Насправді в американській дійсності це не День Праці а день відпочинку — без великих літер. Мудрі законодавці так придумали, щоб те світське щорічне обов'язкове свято припадало на перший понеділок вересня, ото ж — щоб це був триденний „великий кінець тижня". Але у тому дні закінчується літній відпочинковий сезон, що охоплює місяці липень і серпень. Це межовий стовп поміж літом і осінню без уваги на календар і погоду, бо інколи вересень буває напрочуд гарний.

Америка є країною бизнесу, але й країною контрастів і суперечностей. Тут надзвичайно шанують працю і кожний із нас, українців, переконався про це на собі, що в Америці треба важко працювати, якщо хтось хоче прожити і віднестися на вищий рівень. Водночас — американці дуже вразливі на пункті права до відпочинку, на пункті свобідних від праці годин і днів, минулися вже часи перших українських заробітчанських імігрантів, яких немилосердно використовували.

Карло Маркс у своєму „Капіталі" знав тільки дві кляси — експлуатуючих капіталістів та експлуатований пролетаріят. Не передбачив леґалізованих робітничих спілок, не передбачив колективних договорів праці та не передбачив усіх існуючих у демократичних країнах привілеїв працюючих людей, включно з правом страйків у леґальній боротьбі за покращання заробітків та умовин праці. Всього цього ніхто в Америці у Дні Праці не згадує, бо теорії, закони й символи — це одно, щоденне життя — друге. Мозаїка рас, національних груп і віровизнань примусила творців сучасного життя в Америці до заведення так званих леґальних свят, між якими тільки Різдво і Великдень, чи пак Велика П'ятниця, є святами релігійними.

Американський День Праці — це святкова установа невідома ніде інде у світі. Маси різнонаціональних іміґрантів включилися в американський „спосіб життя" і привикли вже до тих світських, вільних від праці днів. Ось, наприклад, День Подяки (третій четвер у листопаді) загальносвяткований в Америці без уваги на національність чи віровизнання.

Із Днем Праці не зв'язані ніякі загальні традиційні церемонії, дармащо централя зорганізованого у спілках робітників — Американська Федерація Праці — Конґрес індустріяльних організацій — влаштовував у Дні Праці свої маніфестації. В Европі робітничим святом був Перший Травень. Большевики, майстри у спартачуванні всього доброго спартачили й Перший Травень, перетворивши його на показ нових родів зброї у параді на Червоному майдані у Москві. За Ґорбачова злагіднено те військово-партійне видовище, а тепер воно стало неактуальне з провалом комунізму.

Цього року перебачають, що у Дні Праці буде ясно і тепло. Але початок вересня — це таки вже подих осени. Для дітей і молоді це пригадка, що треба готовитися до школи. Кожна пора року має свої гарні прикметні риси і погані — як усе в світі. В Америці, нема української осени, особливо на Сході Америки, де найбільше скупчення нашої громади. Кетскилські гори, які живо нагадують нашу Гуцульщину, покриваються осінню золотом листя, — у містах зростає вологість.

Здебільша закінчилися вже літні відпустки і розпочинається осінньо-зимовий сезон у всіх громадських організаціях. Тому День Праці вимагає заклику до пожвавлення активности в усіх українських наукових, професійних, станових і громадських установах і організаціях. Великі події в Україні вимагають і від української діяспори „йти в ногу", не відставати, бо не тільки діяспора не збереглась би без України, але й Україна потребує діяспору. Бути пропаґаторами доброго імени України та творцями тривких культурних вартостей — це надалі актуальне наше завдання.

В КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ зустріч столичної молоді з американським письменником і філософом Джошем Макдавелом, автором популярних книжок про Ісуса Христа. За 23 роки Макдавел виступив у 650 коледжах і 74 університетах в різних країнах світу. Його проповіді чули мільйони молодих людей.

Наталя Осока

ЩЕ НЕ ПОРА СВЯТКУВАТИ ПЕРЕМОГУ

Путч провалився. Остання на плянеті імперія стрімко розпадається. Проголосили незалежність Литва, Латвія, Естонія, Україна, Білорусія, Молдова. За словами президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва, найближчим часом незалежність проголосить і Казахстан. Заарештовані недавні високопосадові особи: прем'єр-міністер СССР Валентин Павлов; голова КҐБ СССР Володимир Крючков; міністер оборони СССР Дмітрій Язов; член ЦК КПСС О. Шенін; голова Асоціяції державних підприємств, об'єктів промисловости, будівництва, транспорту і зв'язку А. Тізяков; Голова Селянської спілки В. Стародубцев; перший заступник голови ради оборони Олег Бакланов; колишній начальник Секретаріяту Президента СССР В. Болдін; головнокомандувач сухопутних військ генерал В. Варенніков; начальник служби охорони КҐБ Ю. Плеханов. Затриманий В. Глушко — колишній перший заступник голови КҐБ СССР. В усьому Совєтському Союзі, і в Україні зокрема, припинено діяльність Комуністичної партії.

Верховна Рада України на надзвичайній сесії 24-го серпня 1991 року проголосила незалежність України. Та народ не тріюмфує. Великостраждальний наш народ знає, розуміє, що попереду ще дуже тяжка боротьба. І не лише з внутрішньою компартійною та каґебівською мафією. Найбільша загроза, як завжди, насувається з боку Росії. Адже не встигла Україна проголосити свою незалежність, як президент Росії Борис Єльцин, який видавав себе за „демократа", враз змінив обличчя і дав до зрозуміння, що на незалежність може претендувати Прибалтика, але не Україна.

У вівторок, 27-го серпня, газета „Комсомольская Правда" опублікувала заяву пресового секретаря президента РСФСР і заява ця заслуговує на особливу увагу. Ось, що там сказано: „Російська Федерація не ставить під сумнів конституційне право кожної держави і народу на самовизначення. Однак існує проблема кордонів, неврегульованість якої можлива і припустима тільки за наявности закріплених відповідним договором союзницьких відносин. У випадку їх припинення РСФСР залишає за собою право поставити питання про перегляд кордонів. Сказане відноситься до всіх суміжних республік, за вийнятком трьох прибалтійських (Латвійської, Литовської, Естонської), державна незалежність яких уже визнана Росією, чим підтверджена і вирішеність теоритоіяльної проблеми у двосторонньому співвідношенні". Підпис — П. Вощанов.

Не варто забувати і той факт, що в Росії Єльцин усунув від влади Компартію, але передав усі важливі об'єкти під контролю КҐБ Російської Федерації. А там працюють ті ж самі працівники КҐБ — комуністи, які ніколи не погодяться визнати незалежність України. Президент Єльцин уже не погодився і заявив про це.

Імперіялісти заселили великі території України росіянами, а тепер Росія претендує і на самі ці землі. Розлючена українська компартійна мафія допомагатиме їм терзати на куски рідну землю. Недаремно ж комуністична більшість у парляменті вичікувала під час заколоту. Депутати з групи 239 проголосували за незалежність України тільки тоді, коли прийшла перша вістка про провал путчу у Москві. Комуністи швидко оголосили про вихід з КПСС та про створення незалежної Української Компартії, аби втримати владу на території України.

Колишній генерал КҐБ Олег Калуґін заявив кореспондентам у Москві, що 20-го і 21-го серпня по всьому СССР працівники КҐБ знищували архіви. Крім того, він розповів, що ліквідація архівів розпочалася ще минулого року, особливо спалювали матеріяли зібрані на дисидентів. Злочинці замітають сліди, щоб уникнути суду і далі робити свою чорну справу.

Про можливість комуністично-військово-каґебістського перевороту на Заході говорили відкрито. Совєтські громадяни навіть якщо й мовчали, то все ж відчували таку загрозу постійно. Так, ніби інформація про це носилася в повітрі. Можливо, тривогу породжували чутки про анонімні замовлення на виготовлення тисяч наручників. Деякі заводи в Україні десь місяць тому отримали замовлення на цей незвичний для них товар, і то у великих кількостях. А головне, ніяк не вдавалося з'ясувати, хто саме їх замовив. Це була державна таємниця, яка не могла не породити в головах людей тривогу і запитання: хто і для кого готує таку кількість наручників. Московські газети повідомили, що отримав термінове замовлення на виготовлення 250,000 наручників і Псковський завод автоматичних телефонних станцій. Але й тут кореспондентам не вдалося встановити, хто дав таке вигідне замовлення заводові, пристосованому для зовсім інших товарів.

Серед видимих прикмет підготовки перевороту можна назвати і деякі повідомлення в пресі. Наприклад, газета „Советская Россія" 28-го липня опублікувала „Слово до народу" з закликом „об'єднатися, щоб зупинити ланцюгову реакцію згубного розпаду держави, економіки, особис-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

ЩОБ НЕ ПРОПАВ ДОСВІД РІДНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Іван Филипчак. „За вчительським хлібом". Повість із життя молодої вчительки. Друге, справлене видання, на підставі першого з 1932 р. Вступ до першого видання Степана Сілецького і введення до другого Ірини Дибко Филипчак, Портрет Автора, бібліографія його творчости. ЗСА, 1990, ст. 224.

Повість „За вчительським хлібом" викликає деякі асоціяції з відомою психологічною повістю О. Кобилянської, „За ситуаціями", проте твір Івана Филипчака відмінний характером змісту, літературною методою й ідеєю індивідуальної пожертви вчительки для народу.

Більшість повістей Ів. Филипчака — історичного характеру, наприклад, „За Сян", „Княгиня Романова", „Іван Берладник". Повість „За вчительським хлібом" має своєю темою особисте свідчення автора педагога з його власного часу, в тому й її особлива цінність.

Сучасне видання — це передрук випуску Бібліотеки ч. І і Відділу Т-ва Взаємної Помочі Українського Вчительства в Самборі, з 1932 року. Коли б виринуло питання доцільности передруку повісти з початків відновленої польської влади на західньо-українських землях в 1920-их роках, то в користь появи твору промовлятиме ціла низка незвичайних обставин того історичного періоду. В тому гіркому часі загрожували українському знеправленому населенню економічна відсталість і національна безвихідь, зумовлені провалом Визвольних змагань і тиском окупаційного режиму по обидвох боках Збруча. Це був тривожний час суспільної дезорієнтації нашого народу, коли навіть обманлива комуністична ідеологія могла знаходити собі доступ до деяких кіл нашого громадянства.

І. Филипчак розкриває в повісті саме таке облудливе заграванння комуністичних аґентів, що й нашу довірливу молодь затягли у свої ячейки й запрягли її до своєї протиукраїнської діяльности. Заборолом проти таких диверсійних комуністичних затій стали зокрема патріотичні виховники в системі нашої Рідної школи й українських приватних учительських семінарій. Не лиш виховувала семінарія нашу молодь в патріотичному дусі служіння рідному народові, але й давала їй зразкову підготову в виконуванні їхнього звання в навчальному й практичному розумінні.

Наші вчителі-випускники отримали в семінарії вишкіл педагогів, культурних провідників громади, організаторів економічної діяльности, кращих метод управи землі, молочарства, садівництва, скотарства тощо.

Головна постать повісти, Оля Чучмаківна, є саме такою ідейною представницею нового напрямку в виховному ідеалі вчительської семінарії. Загрожена спочатку комуністичною приманою й польськими спробами винародовлення українців, вона, разом із другом юности, Мирославом Дубовим, знаходить правильний шлях у праці для свого, опущеного державою, у безпросвітніх злиднях, розгубленого селянства. Цей прошарок народу, що мав стати погноєм для чужої цивілізації, завдяки безкорисливій праці Олі й Мирослава, ожив, вріс у силу, перетворився в одну з провідних округ краю.

Повість характерна кольоровими сценами студентського життя в семінарії, багатогранними педагогічними осягами в Підкарпатському селі, патріярхальною ролею нашого священства, господарським і святковим побутом громади. Ідейність повісти безумовно висока, зате її літературна метода дещо відстає. Погляд автора, патріотичного суспільного діяча, до мінує всюди у його творі, з чого виходить деяка одноманітність у характеризації окремих персонажів, ідеалізація носіїв дії й слабке обрисування антагоністів. Слабким характером проти вольової дівчини Олі виявляється Маріян, її поклонник, в цілому, непереконливий представник панівної нації в повісті. Діялоги тут і там носять теоретичний характер, що, в додатку до частих описових частин, надає повісті статичного забарвлення. Годиться теж вказати на деякі мовні огріхи. Має бути „відчинити", не „вчинити", що частіше повторюється; невказаний ужиток „об", замість „про", чи „чуть", замість „ледве"; „чимало" пишеться разом, не окремо („чи мало").

Якщо йдеться про документацію доби, коли отримати українцеві державну посаду було однозначним зі зміною його метрики (з греко-католицького на латинський обряд), то повість І. Филипчака „За вчительським хлібом", мабуть, не має собі рівних. Хто тих часів не знає з власного досвіду, повинен обов'язково цю книжку придбати.

Про це і те

Про знання історії у практиці

В останньому тижні ми справді могли у практиці, у щоденному житті, переконатися скільки наших співгромадян-американців мають такі прогалини у знанні історії та географії поза кордонами Америки, що прямо важко повірити.

І тут йдеться не лише про пересічних, звичайних мешканців, про простолюддя чи еміґрантів із бідних частин Південної Америки, а про осіб, які вже хоча б із приводу свого звання повинні орієнтуватися у історії країн Східньої Европи, ще до того, коли теперь немає дня, щоб не було нових, незвичайних вісток. Ось, наприклад, у найбільшому щоденнику ЗСА „Ню Йорк Таймс" загальні інформації про Україну подані либонь для того, щоб читачі зрозуміли, що це а таке чудо Україна і є такі фальшиві та так незгідні із справжньою історією, що кличуть „про пімсту до неба". А закінчення про співпрацю з німцями, то вже характеристичне для частої неправдивої інформації „Ню Йорк Таймсу" про Україну. Цікаве скільки читачів взяло за телефонічну слухавку та висловило своє обурення редакції?

Не менше обурююча, хоча ще більше вказуюча на незнання історії була розмова на каблевій телевізійній станції однієї із телевізійних журналісток і знавцем історії Східньої Европи. Двічі повторене наївне питання журналістки чи справді Україна має 52 мільйони населення викликувала у глядачів справді здивування, яке знання у цієї журналістки і як вона може бути політичним коментатором.

Але хоча ми вже від років знали про цей цілковитий брак інформацій про Україну серед наших сусідів — саме в останньому тижні ми переконалися, що ми не єдині.

Коли в понеділок, 26-го серпня ми хотіли потелефонувати до наших литовських приятелів до Ковна, щоб їх привітати із повним признанням незалежности — ми не знали чи плакати чи сміятися із розмов, які нам довелося вести з американськими телефоністками на тему полученння із Литвою. І цим разом нас навіть не хвилювало так постійно зайнята лінія, яка, як нас поінформовано, все ще мусить іти через телефонічну централю в Москві, але глупота телефоністок із телефонічної централі, що получує через океан. Кожна із них — а нам не трапилося попасти двічі на цю саму особу — питалася здивовано „Литва — а що це таке?" або „Литва, — чи це місто чи край?", „Литва — повторіть ще раз бо я не знаю про що говорите". І так це тривало три години аж ми о годині 2-ій уночі втратили усю терпеливість і охоту скласти нашим приятелям привітання з такої величної нагоди.

І уявіть собі дорогі читачі, що все це діялося того дня, як кожне американське радіо і кожна телевізійна станція подавала перебіг пресової конференції Президента ЗСА і прем'єр-міністра Канади саме на тему Литви, Латвії та Естонії як також інших республік, що проголосили свою самостійність і відорвалися від СССР!

Коли ми з обуренням говорили про це серед знайомих — молоді матері пояснили нам, що тепер в американських школах немає предмету „географія", а історію також навчають скупо. Але перед десятком років так не було, а ці, що сьогодні працюють професійно таки мусіли дещо „понюхати" історії та географії.

Як нам розповідають гості з України, там у кожній школі навчають або навчали про Америку і треба було нам'ять знати всі стейти...

О-КА

НА ВСІХ ПОЛЬСЬКИХ митницях почали діяти нові правила щодо вивезення речей закордонними туристами. Загальна вартість товарів, за які не беруть мито, не повинна перевищувати 100 дол. ЗСА.

ПРО ГОТОВНІСТЬ СВОЄЇ адміністрації вести переговори з Північною Кореєю без будь-яких попередніх умов, в тому числі з воєнних і політичних проблем, заявив президент Республіки Корея Ро Де У. Він вважає, що період „холодної війни" між обома Кореями вже минув.

Яр. Климовський

З ПРИВОДУ СВЯТКУВАНЬ 80-РІЧЧЯ СТ „УКРАЇНА" У ЛЬВОВІ

II.

Українська публіка шаліла з радости, а виходячи із змагань дивились на поляків як на „мале пиво", як говорили у Львові ті, що не послуговувались львівським діялектом. Вислід був 3:1 у нашу користь. Справедливо кажучи деякі змагання ми програли як, наприклад, з тернопільським „Поділлям". Тоді наш найстарший віком актор, Рубчак сказав до когось із тернополян:

„Ваші грають силою, а наші грають технікою".

Вертаючись до Підлісецького, він за всяку ціну хотів максимально піднести наш рівень, беручи до уваги, що в мандрах по більших містах прийдеться нам грати і з А-клясовими футбольними дружинами. Підлісецький звертав увагу на тугість тіла, тому його руханка з нами була набагато тяжчою від цієї, що була в армії. Виробляв у нас швидкість зворотів, збільшував скорість бігу, вчив нас як уникати розбишацьких витівок противника та які трюки примінювати в таких випадках. Вислід його тренінґів був дуже помітний. Недаром наш склад підсилив Угрин із стрийської „Скали" і мій брат з „Поділля". Роман Пазуняк з „України", будучи на вакаціях у свого брата в Сокалі грав з нами декілька змагань. Словом „Україна" подала нам свою допоміжну руку в першому етапі „Ґонґу" — Підлісецький, як тренер і Роман Пазуняк, як змагун. Один і другий дались любити. Ми навіть Підлісецького охрестили „вуйком", так, як до речі мене вже давно охрестив „вуйком" ред. З. Снилик.

Влодка Кобзяра я пізнав у Тернополі, де його батько, перенесений мабуть зі Львова, заки піти на емеритуру, був службовцем на залізничній станції у Тернополі. Кобзяр приїхав був тоді на відвідини батьків. У той час грав в „Україні", згодом переїхав у Карпатську Україну, заанґажований до ужгородської „Русі", в якій був чільним змагуном. Не знаю як він пов'язував футбол із студіями економії на віддалі закордонної торгівлі.

Ближче я його пізнав у Реґенсбурзі в Ді-Пі таборі, в якому він був змагуном „Січі", а я її болільником. Згодом він був змагуном української олімпійської футбольної дружини. Обі ці дружини він очолював. Наша олімпійська футбольна дружина стала в той час чемпіоном Футбольної Олімпіяди Ді-Пі в Німеччині. Чималою мірою заслуга в цьому чемпіонаті була Володимира Кобзяра?

Дуже близько пізнав я Кобзяра, побуваючи кожного року в часі літніх вакацій у Гантері, в пансіоні Кобзярів. Пристрасно любив рибальство, ловецтво та збирання грибів. Чимало можна було від нього навчитись із цих його улюблених ділянок. Приємно було йому стрічатись з прихильними до нього особами. З усіма знаходив тему розмов. Мабуть, над усе любив футбольні змагання на високому змаговому рівні, тож не дивно, що зчаста приїздив з Гантеру на змагання філядельфійського „Тризуба", коли він був найкращою футбольною дружиною у ЗСА, здобувши чотирикратний чемпіонат Північної Америки.

В оцінці змагового рівня був дуже справедливий. Хтось запитав Кобзяра про порівняння колишньої „України" з тодішнім „Тризубом", він, беручи до уваги, що футбольний спорт як і все проґресує, не згадуючи добору змагунів, перевагу віддав „Тризубові". Це постільки покривалось із правдою, бо в той час у „Тризубі" не лише були такі змагуни-чужинці, як Ферейра чи Ноніс, але і наші від них не відставали як Нога чи Бородяк, якому після міжнародних змагань у Клівленді ґратулював світової слави Пеле, що його Бородяк таки добре „бльокував".

Повертаючись до Кобзяра, він втішався великою пошаною як людина освічена й пересічної особистої культури та дружнього відношення до людей. Його любили та шанували як свої, так і чужі. Згинув трагічно. Відвозив робітника до хати, зненацька наїхало зі заду на нього авто. При способі його життя, міг жити ще довго-довго.

Влодка Лисака я пізнав у Тернополі, коли він був вояком польської армії, грав на середині помочі в 54-му полку піхоти. За німецької окупації заки обняв я адміністрацію Підкарпатського театру, з ним коротко працював я у великій базі у Львові, на Замковій вулиці — він завідував ґалянтерійним відділом, я був заступником директора цієї бази. Ніколи не забуду як одного разу була інвентура, прийшло двох досвідчених у бухгалтерії фольксдойчерів (читай поляків), задоволені з проведеної функції почали лагодитись відходити. Лисик півшепотом до мене: „Будь спокійний, десять скринь мила маю і всьо кляпує до йоти". Я до Лисика: „Тепер якраз є перерва на обід, може б запросити їх на друге снідання до поблизького ресторану?" Глянув на мене з-під лоба. Коли був подернервований, звичайно тоді говорив по-польському. Раптом промовив: „Ти зварйовал, бендзеш ляхуф поіць". Відомо, він був одним із найкращих змагунів „України", мав дуже сильний стріл на ворота, дуже часто з помочі стріляв ґолі. Вибивався також у гокею. Будучи підстаршиною Дивізії, згинув під Бродами.

Згадуючи гокей з Мільком Бучацьким, відомим гаківкарем „України", мешкали ми в одному таборі в Німеччині. Його дружина, моя землячка, донька мого гімназійного вчителя математики, який мешкав у цій самій дільниці, що я. Безпосередньо перед виїздом до Австралії, пощастило Мількові виграти чималу суму німецьких марок на „льотто", що стало йому в пригоді, бо довго чекав на виїзд.

Воротар „України", Василь Босий за німецької окупації був членом оркестри львівського Оперного Театру. Один футбольний сезон керував футбольною ланкою філядельфійського „Тризуба", доїздив з Ню Йорку.

Конашевича, колишнього члена Управи „України" стрічав я у Вайлдвуді в часі літніх вакацій; я в той час керував адміністрацією Літнього Театру під мистецьким керівництвом В. Шашаровського, що давав свої вистави у Вайлдвуді в суботи та неділі.

Згадаю ще мені знайомих — Осипа Новицького, блискучого спортового кореспондента, Івана Яроша, що був мотором української футбольної дружини в таборі на Фраймані в Мюнхені, Тараса Яцкевича, що в свій час був менаджером першої футбольної дружини „Тризуба", боксера Пащина, д-ра Івана Павлічку, який за большевицької окупації, як співак, був великим підсиленням львівської футбольної дружини „Мистецтво"; у Філядельфії ще кілька сезонів був одним із чільних змагунів „Тризуба". Згадаю також Осипа Скоценя (брата Лєня), який час-від-часу навідувався до сестри Горбачевської у Філядельфії. Було приємно стрічатися з ним і пригадувати собі „давні часи".

Вони і ще інші колишні змагуни „України" були в комітетах для влаштування 70-ліття С.Т. „Україна" у Філядельфії, як також „Української Олімпіяди" в 1988 році у Філядельфії. Приємно було спостерігати як наші олімпійські змагуни з різних ділянок спорту отримували золоті, срібні та мідяні медалі. В усіх компетенціях суддями були українські судді, з яких велика частина є американськими спортовими суддями. Олімпіяді захоплено приглядалась наша і чужинна публіка. Були прихильні відгуки в місцевій і позамісцевій англомовній пресі.

(Закінчення на стор. 3)

З приводу святкувань...

(Закінчення зі стор. 2)

Завершуючи ці згадки, ще дещо скажу про мого давнього приятеля Леня Скоценя. Будучи з Театром ім. І. Котляревського в Стрию, саме в той час „Україна" приїхала до цього міста відіграти змагання з місцевою „Погонею". Це була дружина ЦВКС — Цивільно-військовий клюб спортовий (читай футбольні костоломи). На змагання прийшла велика частина нашої театральної братії. Леньо Скоцень, „перехавши" кількох противників і тільки стрілити голя, захисник „Погоні", кремезний поручник під самими воротами немилосердно фавлює Скоценя. „Скошений" Леньо не може піднятись із землі. Суддя не диктує карного копу. Колеги кладуть Леня на траву поза грищем поблизу воріт противника. Леньо,ледь віддихаючи, каже: „Цей ремпель коштує їх голя". Так і сталося, Леньо прочуняв, виходить на грище. За яких п'ять хвилин дістає м'яч горою з лівого крила і з віддалі меншбільш дванадцять метрів з волея забиває м'яч у ворота противника під бурхливі оплески української публіки. Саме ця його „бомба" вирішує змагання в користь „України".

Леня Скоценя бачив я ще не раз, не двічі в подібних ситуаціях, бо його противники дуже „обставляли" і безпощадно „косили", але він був неймовірно сильний і не менше завзятий, не згадуючи його презірних трюків у ході змагань.

Заки Леня заангажовано до київського „Динамо", він тренував футбольну дружину „Мистецтво", в якій я був змагуном. Леньові не подобалося як я собі перев'язував моє буйне волосся, щоб мені не перешкоджало в часі змагань. „Як тобі перешкоджає волосся, — казав, — то його обітни на нульку, то будеш виглядати як футболіст зі Львова, а так виглядаєш як паталах з Пацькова". „Мистецтво" за Леня мало незлі успіхи — з „Піщевиком" ми вийшли 4:2 і з „Залізнодорожником" 2:0. Після його від'їзду до Києва наш змаговий рівень помітно знизився, хоч ми не програвали, але брак Леня як тренера ми таки відчули. Він мав добрий підхід до змагунів, при тому, що був вимогливий і навіть строгий, був у перервах після втоми дуже приязний, любив пожартувати та кожному причепити якусь необразливу латку. Навчав нас чимало із змагової стратегії, а головне як напасник повинен хитромудро просуватись із м'ячем, а помічник чи захисник як має відібрати м'яч від противника. Тут часто в пригоді ставав несподіваний раптовий „шпагат". Скоцень втішався серед нас великим авторитетом, а крім цього ми всі його любили.

Леньо Скоцень як ніхто інший з українських футболістів сягнув вершин. Він імпонував своєю твердістю, завзяттям, притомністю ума, тобто швидкою орієнтацією, технікою, а надусе сильним стрілом з кожної позиції. Тож не диво, що будучи чільним змагуном „Ніцци", багато европейських дружин намагалось перетягнути його до себе, але він був вірний своєму клюбові, так як свого часу відкидав приманливі пропозиції Кракова, Варшави й інших великих польських міст із запевненням люксусового життя. Він до самого кінця залишився вірним „Україні".

Леньо Скоцень у своїй спортовій кар'єрі мав чимало таких змагань, про які можна написати великого об'єму книгу. Про це, мабуть, напише сам Скоцень. У цьому тексті подамо тільки одні змагання. Це були змагання „Ніцци" за чашу президента Франції. Вони відбувалися 27-го лютого 1949 року на невтральному стадіоні в Марселі проти найсильнішої команди Франції „Стад Рем". „Ніцца" перемогла першуна Франції вислідом 3:0. У цих змаганнях Леньо Скоцень (французи вимовляли Скосен) стрілив двоє воріт. Після змагань болільники „Ніцци" знесли Леня на раменах із стадіону і понесли аж до експресс-поїзду. У Ніцці на свою дружину чекало сливе ціле місто. Розентузіязмовані ніццейці несли Леня на раменах через цілу Ніццу. Вечірні видання газет широко й захоплено описували ці змагання, а про Скоценя висловились як про „симпатичного українця, який тепер є найкращим, центровим у цілій Франції". На мою думку, він, як змагун, зашвидко покинув Европу. В розмові пояснював, що затужив за своїми людьми, але ж бо в той час і у Франції було чимало наших людей. Також і вік не стояв Скоценеві на перешкоді. Славний Метюз ще був змагуном „Арсеналу" у віці поза сороківкою.

Треба дуже жаліти, що Україна покищо не бере участи у футбольних Олімпіядах і в національній одинадцятці не виступають змагуни такої кваліфікації як Скоцень, Кобзяр, Закалужний, Турко, Касіян, Ходань, Медведчук, Снилик, Куцан.

Про всіх, що вирізнились у будь-якій ділянці культури (література, мистецтво, наука тощо) згадується і пишеться. Це зрозуміло й заслужено. Найменше пишеться про славних спортовців, очевидно у нас, хоча спорт, як знаємо, є у великій пошані кожної нації, бож показні спортові осяги приносять славу своєму народові. Саме тому віддаю „кесареві кесарове," тобто належну дань нашому славному Олександрові Скоценеві.

У діяспорі Скоцень зробив собі ще розголос своєю книжкою „З футболом у світ", виданою 1985 року. З нею об'їхав ЗСА, Канаду й Австралію.

У ПОЛІТИЧНІЙ декляраціі щодо заколоту в Москві уряд Румунії відзначив, що „ностальґія за комуністичним тоталітаризмом у Совєтському Союзі могла з'явитися в наслідок небезпечної забудькуватості, хоч іще зовсім недавно влада тут ґрунтувалася на воєнній силі, економічному та ідеологічному диктаті, заборонах і політичних акціях, які застосовувалися без порад з народом".

УРЯД ЛИВАНУ прийняв рішення про загальну амнестію щодо осіб, засуджених за військові злочини. Міністер інформації Ливану Альбер Мансур повідомив, що в списку амнестованих є й генерал Мішель Аун, який протягом довгого часу керував збройною боротьбою проти центральної влади. Амнестії не підлягають лише особи, які звинувачуються у вбивствах задля досягнення політичних цілей і в збройних нападах на дипломатів.

Заява...

(Закінчення зі стор. 1)

голодомори і неволю. Хто може збагнути всі ті жахливі наслідки трійливої атеїстичної пропаґанди на уми й душі кількох поколінь нашої молоді, а декотрі в них сьогодні стоять у проводі. Ніколи не забуваймо в наших молитвах ті мільйони невинних чоловіків, жінок і дітей, що віддали своє життя за свободу віри і волю народу. Хай пам'ять про них буде вічна. Насправді „Господня ж постанова стоїть повіки: помисли його серця від роду й до роду".

У цю преважливу хвилину в бутті нашого народу необхідно щоб всі усильно благали Всевишнього Господа, щоб він сам утвердив і благословив проголошену самостійність нашого народу; щоб зіслав свого ангела хоронителя, щоб захороняв від зла, а провадив дорогою добра й миру. Молімось особливо, щоб Господь дав світло з висот провідникам українського народу з мудрістю пізнати і зберігати „Господню постанову" так, щоб їхні рішення завжди були основані на любові Бога і ближнього.

Маємо надію в Бозі, що в нових умовинах життя прийде небувале релігійне і духовне відродження, як тільки буде змога принести Христову благовість спрагненим душам наших братів і сестер. Тоді Божа благодать освятить їхні душі, продовжуючи святоволодимирівську спадщину.

Молімось, щоб любов Бога і ближнього була надхненням населенню України жити в згоді, взаємнотерпимости, прощаючи всі минулі кривди, що їх прийшлось переносити нашому народові. Ми є свідками світання нової доби в бутті нашого народу і нашої УКЦеркви, коли то сповняються пророчі слова Тараса Шевченка, що в „своїй хаті — своя правда, І сила, і воля".

Стефан Сулик,
Митрополит УКЦеркви в ЗСА

Ще не пора...

(Закінчення зі стор. 2)

тости". Звернення підписали: генерал Варенніков, генерал Громов, секретар ЦК КП Росії Генадій Зюгінов, голова депутатської групи „Союз" Юрій Блохін, письменник Алєксандер Прохановіжурналіст „Совєтської Росії" Едуард Володін. Вони ж з перших днів серпня почали створювати так званий „Народно-патріотичний рух", з метою об'єднати російських шовіністів-великодержавників на найширшій основі — від монархістів до неосталіністів і навіть язичників.

Як писав 12-го серпня кореспондент газети „Комерсант" Лев Сіґал, цей великодержавницький рух вважав Компартію СССР „ефемерною структурою, яка затромбована власними лідерами". Щодо Компартії Росії, то вони покладали чималі надії на її нового лідера Валентина Купцова, який прийшов на місце Івана Полозкова.

Головну ставку нові „патріоти" робили на армію. „В обстановці загального розвалу армія буде змушена стати господарем у країні", — заявив у одному зі своїх виступів російський письменник А. Проханов. — Ми створюємо рух, покликаний бути її цивільною опорою. Мені здається, що і Язов нам симпатизує..."

І він не помилився. Як відомо, 19-го серпня в год. 4:30 ранку міністер Оборони СССР Дмітрій Язов підписав наказ про приведення армії в підвищену бойову готовість, захоплення усіх збройних складів, важливих об'єктів зв'язку, транспорту тощо. Не врахували заколотники тільки того, що армія нині змінилася. Роки гласности навчили дечому і рядових, і офіцерів, багато з яких від самого початку вирішили не підтримувати путчистів, а захищати законну владу. В результаті, путчисти не протрималися і трьох днів. Міністер внутрішніх справ Борис Пуго знайдений застріленим у власному помешканні. Головнокомандуючий Генеральним штабом збройних сил СССР маршал СССР Серґей Ахромєєв повісився у своєму кремлівському кабінеті, де його тіло провисіло 12 годин, заки хтось помітив.

Начальник Управління справами ЦК КПСС Ніколай Кручіна кинувся з балькону свого помешкання на 5-му поверсі, залишивши записку до президента СССР М. Горбачова, де запевняє, що був відданий йому до кінця, але не має сили витримати майбутні випробовування. Можливо, його налякав той факт, що в суботу, 24-го серпня, взято під охорону будинок ЦК КПСС, де можуть бути виявлені компромітуючі його матеріяли. Адже він керував справами ЦК КПСС за часів Андропова, Черненка і Горбачова і всі три лідери імперії були ним задоволені, а, може, йому допомогли стрибнути, бо багато знав? Запитань багато, відповіді за слідством.

Та самогубством кінчали ті, хто не встиг замести сліди своїх злочинів. Комуністична більшість у парляменті України зробила все необхідне, щоб затягнути голосування і дати змогу своїм колеґам знищити архіви на місцях. Тепер вони кричатимуть: давайте неспростовні докази. Комуністична фортеця в Україні впала, але святкувати перемогу ще рано. Нині, як ніколи, треба забути про всі чвари і спільно боронити проголошену незалежність.

В Україні

(Закінчення зі стор. 1)

ка передали у розпорядження Київської Міської Ради напівобгорілі документи, що їх намагалися знищити другий секретар Ленінського райкому КПУ та інші апаратники райкому партії. Під час опломбування приміщення, працівники райкому КПУ чинили опір.

Харків, 25-го серпня. — Радіо „Содружество", об'єднання „Інтерфронт" і члени КПУ закликали ЗМОП та інші військові і міліційні формування до створення „Червоних бригад".

Дніпропетровське, 24-го серпня. — Відразу після оголошення сесією Верховної Ради України постанови про опечаткування приміщень комітетів КПУ, у Дніпропетровському обласному комітеті КПУ спостерігалося пожвавлення, якого у вихідні дні не повинно було бути. В годині 12:10 водій автомашини Газ-24 з номером 30-24 ДНА, закріпленої за одним із секретарів комітету КПУ, виніс теку з документами. Пізніше з будинку обласного комітету КПУ, вийшли завідуючі відділами, інструктори, які також виносили теки та наповнені паперами торби. Вивозили документи і в неділю 25-го серпня. Працівники міського центрального телеграфу повідомили, що на адресу самозваного Державного комітету надзвичайного стану (ДКНС, російською ГКЧС) до Москви надіслано десятки телеграм з висловленням підтримки від окремих осіб та від організацій міста. Текст телеграм, згідно до інструкції, зберігається протягом шести місяців і в разі санкціонування прокурором його можна буде отримати. Дніпропетровський ЗМОП нараховує 850 осіб, 250 з них перебувають у місті, періодично змінюючись, решта знаходиться на виїзді до інших міст области та реґіонів. Стало відомо, що для відбору змопівців застосовуються методи психологічної обробки. Так, претендентів відвозять до місць утримання в'язнів, де майбутні змопівці їх нещадно б'ють. Багато новачків не витримують такої підготовки і відмовляються служити в ЗМОПі. Залишаються найжорстокіші, з садистичними схильностями.

Симферопіль, 25-го серпня. — Працівники місцевого управління КҐБ заявили про свій повний перехід на бік президента СССР і про повне виконання усіх його вказівок. Начальник Симферопільського міського управління внутрішніх справ, полковник міліції Борис Бабюк заявив, що забезпечено повну охорону та запечаткування приміщень КПУ Кримської Автономної Республіки та Кримського республіканського архіву КПУ. Аналогічні заходи вжито стосовно міських та районних комітетів КПУ. Бабюк також оголосив про відкриття кримінальної справи проти голови російського товариства Криму Анатолія Лося за статтею 206 (злісне хуліганство) КК УССР у зв'язку з фактом побиття представників республіканського комітету КПУ Криму 24-го серпня. Анатолій Лось надіслав на адресу ВР СССР телеграму, де твердить, що росіяни Криму не визнають Акту про незалежність і суверенітет України, ухвалені рішення надзвичайної сесії Верховної Ради України. Росіяни Криму вимагають скасування акту 1954 року про приєднання Криму до України. Такого ж змісту телеграму А. Лось надіслав президентові Росії Б. Єльцинові. На центральній площі Симферополя А. Лось зібрав підписи під вимогою скасування акту 1954 року. Відбулася сутичка з представниками Руху, які проводили пікетування на підтримку постанов Верховної Ради УКраїни про проголошення незалежности України.

Миколаїв, 25-го серпня. — Відбулося пікетування Обласного комітету КПУ з вимогою притягти до відповідальности посадових осіб, які підтримували хунту. Миколаївська газета „Южная Правда" подала у дні путчу інформацію про розширене засідання обласного комітету КПУ, де директори найбільших заводів і підприємств підтримали хунту. Члени парляменту України Матвєєв, Башкіров, Грицай підтримали самозваний „Державний комітет надзвичайного стану".

Одеса, 24-го серпня. — На вулиці Дерибасівській відбувся мітинґ під гаслом: „Ні — фашистській диктатурі!", організований одеською крайовою організацією Руху та бльоком „Демократична Одеса". Мітинґ ухвалив резолюцію з вимогою приступити до формування національної армії, розслідувати діяльність працівників армії, міліції та КҐБ під час путчу і притягти до відповідальности прихильників його.

Херсон, 23-го серпня. — Під грифом „для перших секретарів міськкомів і райкомів КПУ особисто" секретаріят Херсонського обкому КПУ у дні путчу розповсюдив керівний циркуляр. Активісти Руху мали змогу ознайомитися із його змістом. Зокрема, у циркулярі визначається найголовніше завдання парткомів, що полягає у сприянні ДКНС, припиненні екстремістських настроїв, забороні на проведення демонстрацій та мітингів.

Хмельницький. — Після перевороту 19-го серпня на заводі „Катіон" було створено комітет з надзвичайного стану, що його очолив генеральний директор заводу Скоморохов, член бюро обкому КПУ.

Дніпродзержинське, 24-го серпня. — Тут відбулась надзвичайна конференція Асоціяції Демократичних Рад України. У роботі конференції взяли участь повноважні представники і керівники 8 обласних, 78 міських і 17 районних Рад народних депутатів та Києва. Виголошено заяву до надзчичайної сесії ВР України, де, зокрема, говориться, що нерішуча злочинна позиція вищого державного керівництва України у дні перевороту показали нездатність ВР та її керівництва стати на захист демократичних завоювань і суверенітету України. Безпринципна позиція ВР, двозначні заяви Голови ВР Крав чука означали фактичну підтримку військової хунти. Повноважні представники Рад України вимагають у своїй заяві негайної відставки Леоніда Кравчука і розпуску Президії ВР; визнання поза Законом на території України КПСС — КПУ, як антидержавної, злочинної організації, організатора заколоту та націоналізації її майна; розслідування діяльности державних структур і посадових осіб під час заколоту; негайне проголошення повної незалежности України. Заяву підписав Голова Асоціяції Демократичних Рад України народний депутат СССР Сергій Конєв.

На конференції ухвалено проєкти постанов „Щодо подальшого утримання під арештом народного депутата України Степана Хмари", „Про реформу виконавчої влади в УССР", „Про ставлення до підписання союзного договору", „Про вибори Президента України".

У ДОПОВІДІ ДЕПАРТАМЕНТУ торгівлі ЗСА повідомляється, що у третьому підряд кварталі обсяг валового національного продукту продовжує зменшуватися. У квітні — червні цього року він знову зменшився, правда, дещо менше, ніж раніше, — на 0.1 відсотка у річному обчисленні. Ці останні повідомлення про економічний стан ЗСА ставлять під сумнів справедливість висловлювань спеціялістів, які вважають, що країна переборола депресію і підготовляється до нового економічного піднесення. У відповідь на повідомлення Адміністрації про зменшення обсягу виробництва курс доляра на европейських валютних біржах дещо знизився.

Відзначення проф. д-ра О. Жупника

Д-р Олександер Жупник отримує Золоту медалю від міністра охорони здоров'я д-ра Гельмута Зілька.

Відень, Австрія. — 6-го червня ц. р. міністер охорони здоров'я Австрії д-р Гельмут Зільк вручив проф. д-рові Олександрові Жупникові Золоту медалю за заслуги в ділянці санітарної медицини. Це найвище відзначення з ділянки охорони здоров'я, яким досі нагороджено менш як 10 медичних науковців.

Д-р О. Жупник — відомий український лікар в Австрії, український громадський діяч, голова екологічної комісії Австрії з рамени Світового Конґресу Вільних Українців, професор українського технічно-господарського інституту у Мюнхені з ділянки соціяльної медицини. Він має багато наукових праць, брав участь у науковій конференції, присвяченій екологічним проблемам на Україні, що відбулася в Торонто, Канада, 20-го жовтня минулого року. Наукова конференція була організована Світовою федерацією Українських Інженерних Товариств. Д-р О. Жупник виступив з доповіддю з ділянки охоронної медицини. У конференції взяли участь визначні науковці з Канади, З'єднаних Стейтів Америки та України. З Академії Наук України з доповідями на конференції виступили академік Валерій Кухар, віцепрезидент АН акад. Дмитро Гродзінський, проф. Ігор Карп та інші.

Успіхи молодої вчительки

Марія Дзюба-Маєрс, доч ка Петра і Христини Дзюбів з Рочестеру, ще з дитинства відзначалася великими здібностями і нахилом до науки. Тепер вона є вчителькою німецької і еспанської мов у центральному шкільному дистрикті в місті Ґріс коло Рочестеру. Вона живе там зі своїм чоловіком Томом і маленькою донечкою Ерікою. Вона має бакалявреат з німецької мови в ділянці навчання, як рівнож диплом маґістра в ділянці навчання і читання з Назарет коледжу в Рочестері.

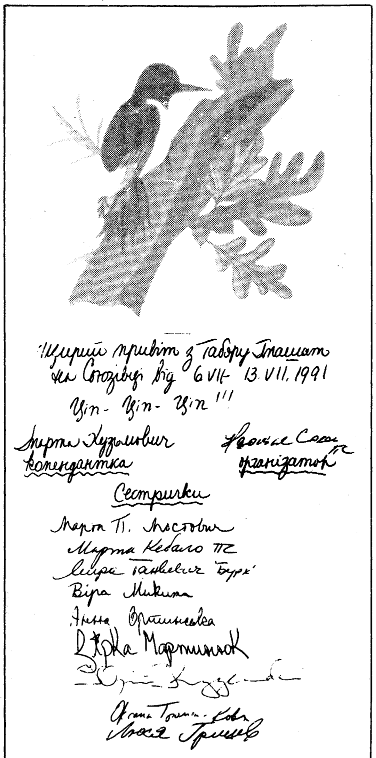
Марія Дзюба-Маєрс

В її переддипломні студії була включена наука в Інституті ім. Ґете в Німеччині, один семестр, і два семестри у Віденському університеті в Австрії. Еспанські студії вона закінчувала у Кварнаваці в Мехіко. Це не задовільняло її і 19-го травня ц. р. вона здобула постґрадуаційний науковий ступінь в університеті стейту Ню Йорк у Бракпорті. Це є диплом заавансованих студій в адміністрації навчання. В 1983 році Ґете Гавс в Ню Йорку іменував Марію Дзюбу-Маєрс визначною учителькою німецької мови в стейті Ню Йорк. У це відзначення включено запрошення на літній семестр учителів німецької мови з цілого світу, що відбувся у Мюнхені і також подорож до Берліну, як гостю німецького уряду.

Вона є активною в асоціяції учителів чужих мов у стейті Ню Йорк, яка об'єднує понад 3,000 учителів, також виконує обов'язки президента-електа цієї асоціяції. Вона організовувала і очолювала річні збори асоціяції в 1990 році при участи 1,100 учителів. Цей з'їзд відбувався в Конкорд Ресорт коло Кіяманшу Лейк, Н. Й. У 1985 році вона була на студіях в університетському літньому інституті при Гарвардському університеті. Вона плянує далі поглиблювати свої студії і, можливо, зробить докторат.

Родичі Петро і Христина Дзюби щедро допомагали своїй дочці. Вони обоє діяльні в українській громаді. Петро є довголітнім головою відділу УНСоюзу „Запорізька Січ" і рівночасно окружним головою Українського Народного Союзу в Рочестері. Пані Христина також діяльна в громаді. Вона виконує велику працю в організації славних фестивалів церкви св. Йосафата. Вся родина Дзюбів належить до Українського Народного Союзу.

Іван Лехновський

Привіт від учасників пластового табору пташат на Союзівці.

Кобзарська виставка в Києві

Київській кобзарській виставці чотири роки тому передувала перша в діяспорі двотижнева кобзарська виставка в Ню Йорку, яка була відкрита в Українському Музеї. Наша виставка знайшла широкий відгомін на Україні, появились позитивні рецензії, а в них запити, чому ми на Україні не можемо на це спромогтися.

Як пригадуємо, на нашій виставці в Ню Йорку крім багатого архіву Школи кобзарського мистецтва, архіву капелі ім. Т. Шевченка в Дітройті були показані різні бандури: дві оригінальні Зеновія Штокалка, бандура В. Ємця, зроблена для Іринея Готри, єдиного монаха, що грав на бандурі, рідкісна бандура Степана Чорного, перша бандура Григорія Китастого, бандури В. Юркевича і Р. Левицького, бандура відомого майстра на Україні Корнієвського, одна з перших бандур з перемикачами та бандури майстрів Кена Блума і Володимира Васькова. Серед них були дві бандури, які заслуговують на окрему увагу, зроблені д-ром Лятишевським. Показали ми також ряд малих бандур для дітей: чернігівську і Кен Блума, яку ми назвали „бейбі полтавка". Його і Вецля з Ошави, Канада, малі бандури найбільше вживаються в діяспорі.

Крім різного роду бандури (а їх було 19) ми показали ліри, кобзи, трембіту, цимбали, дуду, дримбу виробу Павла Данилова і різні сопілки. Наша виставка була першою такого роду і не абияким культурним досягненням. Вона викликала зацікавлення не тільки української громади, але й чужинців.

І ось з відродженням кобзарства на Україні ми є свідками великої кобзарської виставки в Києві. Вона відбулася в Українському фонді культури і привернула увагу багатьох шанувальників нашої історії, культури, духовности.

Крім музичних інструментів там були представлені народні картини, героєм яких був козак Мамай, рушники з різних регіонів, предмети побуту з давніх часів. Душею і організатором цієї виставки був Ігор Шрамко, кіномузикознавець. Ми там довідалися, що українська дума, кобза-бандура мають 500-літню історію, а своїм коренем сягають у далекі тисячоліття. Це все він доводить на прикладі конструкції кобзи-бандури, походження символічних знаків, якими оздоблений цей інструмент. Вивчаючи етимологію слова бандура, розшифровуючи символи, окремі знаки на ній, він знаходить їхні сліди у таких віддалених культурах як шумерська, антична, аж до індоевропейської. Він приходить до висновку, що ниточка за ниточкою веде до цікавих спостережень, що людина не одинока на цій землі і поява всього того, що нас оточує з діда прадіда — невипадкове.

Велике враження справила і експозиція та інтерпретація Ігоря Шрамка на відвідувачів. Виставка ця дала уважному відвідувачеві широкий простір для роздуму. Кобзарська виставка в Києві сприймається як спогад про минуле і віра в майбутнє.

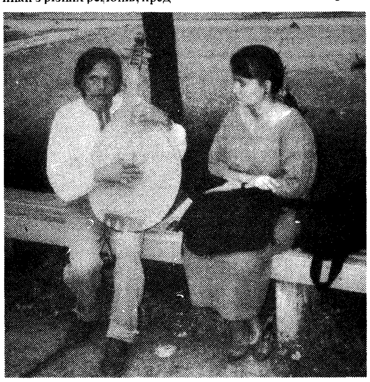
Найбільше захоплювали символи наших пращурів на рушниках-„мамаях", рогах, цимбалах, кобзах. Правильна інтерпретація символів дала можливість простежити справжній шлях культурної традиції нашого народу в процесі творення сучасної цивілізації.

Оглядаючи виставку, нам стає ясно, чому саме в українців бандура є народним інструментом, чому стрій її відомий не лише в античних греків, але зафіксований у цимбалах IV—V століття.

Сьогодні київська виставка готується до участи в роботі Міжнародної асоціяції україністів. Добре буде, щоб увесь світ радів здобутками нашої культури, нашої історії.

Оглядаючи київську кобзарську виставку, ми можемо сказати собі, що ми є справді древній і вічний народ.

Микола Чорний

Київський кобзар Микола Будник та Ліда Чорна із ЗСА.

Старинна бандура, що експонується на київській кобзарській виставці.

Пластуни з України таборували в Німеччині

У четвер, 25-го липня, перша група пластунів з України приїхала на двотижневий табір до Німеччини. На залізничній станції у Мюнхені групу зустрічала голова КПС Марта М'ялковська, яка доклала багато зусиль, щоб зреалізувати таку поїздку. Група складалася з чотирьох юнаків та юначок з Києва та сімох зі Львова віком від 14 до 18 років.

Група пластунів з України на літньому таборі в Німеччині. Посередині голова Крайової Пластової Управи Марта М'ялковська.

Юнацтво цього літа вже відбуло два табори: перший коло Берестечка, а другий у Карпатах, біля села Корчин. Табір у Німеччині цього року відбувся сороковий раз у селі Коніґздорф, 60 кілометрів від Мюнхену.

Цьогорічний табір, який був присвячений 500-літтю козаччини, мав 10 учасників і був розділений на два підтабори. Комендантом табору юнаків був ст. пл. Михайло Саляк з Мюнхену, комендантом юначок — ст. пл. Олександра Гомала з Парижу, а комендантом юнацтва — ст. пл. Марко Горбач з Торонто.

Ст. пл. Тарас Голубець зі Львова поділився першими враженнями: „Спільна українська мова, плекання української культури з'єднують таборовиків з Німеччини, Франції, Англії, ЗСА, Чехо-Словаччини, Польщі і Канади. Мене дивує, що юнацтво і новацтво — діти родичів, які народилися на еміґрації, володіють українською мовою".

Опікун юнацтва ст. пл. Микола Сульжук, станичний з Києва, дивувався, як легко тут спілкуються батьки і діти: „Відносини між батьками і дітьми на Заході є більш вільні, щирі і без найменшого страху з боку дітей, ніж на Україні".

Під час двотижневого перебування у таборі юнацтво брало участь у дводенній прогулянці в Альпи та оглянуло сусідні містечка.

Прощальну ватру відкрила юначка зі Львова „Запорізьким маршем", який виконала на сопілці. Юнацтво приготовило точки про козацькі звичаї і ношу, співало козацькі пісні, виконувало гуморески. Новацький табір підготував і виконав лялькову виставу за мотивами казки про козака Мамариґу.

Станичний з Києва М. Сульжук впевнений, що коли юнацтво повернеться на Україну, буде ще активніше працювати у своїх відділах. Він також вірить, що започаткуються тісні стосунки між станицями Мюнхену і Києва та що юнацтво Заходу візьме участь у таборах на Україні.

Чотири дні після таборування пластуни-гості мали можливість оглянути історичні місця Мюнхену, відвідати українські установи. Додому юнаки і юначки повернулися з багатими споминами про таборування в Німеччині.

Поїздку пластунів з України, Польщі та Чехо-Словаччини до Німеччини фінансово підтримали різні фундатори: З'єднаний Український Американський Допомоговий Комітет, Головна Пластова Булава, Крайова Пластова Старшина в Німеччині, Німецьке Баварське Міністерство Молоді, Павлина Подоляк та інші приватні жертводавці.

Успішна перша поїздка юнацтва з України є кроком для майбутніх тісних контактів між Пластом України і діяспори.

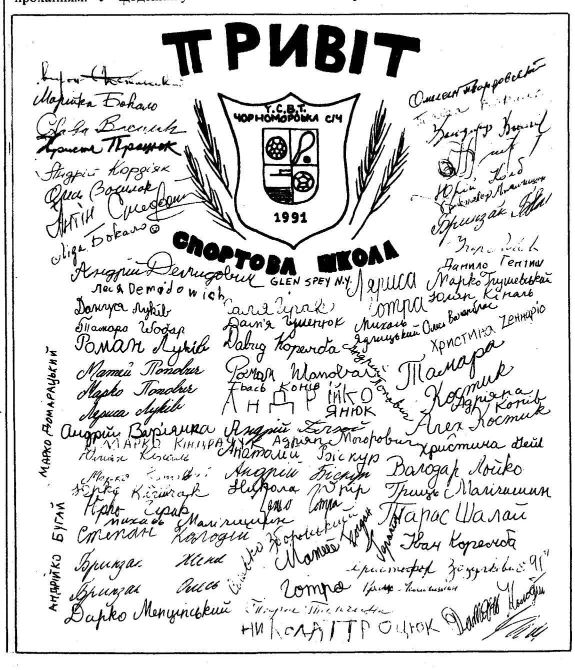
Ірина Коваль

„Вишліть книжку!"

(ФКУ, Кеймбридж, Ма.) — „Добрий день! Пише Вам послушник із Києво-Печерської лаври, який під час Вашого приїзду в монастир водив Вас по печерах. Із розмови з Вами я дізнався, що у Вашому інституті друкується „Печерський Патерик"... Якщо зможете, то пришліть в лавру декілька екземплярів „Патерика"... Цим Ви надасте велику підтримку лаврі". (З листа з Києва до канцелярії Фонду Катедр Українознавства в Кеймбриджі. Мова йде про видання Гарвардського Проєкту Тисячоліття Хрещення Руси-України).

„Прошу пробачення, що осмілююся занепокоювати, але я звертаюся з великим проханням. У щоденнику „Свобода" я читав повідомлення М. Цибульського про нове гарвардське видання („Православний Пом'яник XVII—XVIII ст."), яке мене дуже зацікавило, але признаюся, що належности за книжку в мене немає. І тому я дуже прошу, якщо можливо, вислати безплатно. Я одержую пенсію, із якої мені ледве вистачає на заплачення за помешкання, на харчування таке найдешевше, але на закуплення сорочки вже ніяк не вистачає. У нас все подорожчало. А може би там знайшлась добра людина, що склала би належну суму за мене. Дуже перепрошую, якщо я відважився занепокоїти, але мене так зацікавило те видання, що відважився написати... Нетерпеливо очікую і бажаю Вам всього найкращого від усього серця..." (з листа з Чехо-Словаччини).

Фонд Катедр Українознавства (ФКУ) виконав ці прохання і вислав ці видання. Реагуючи на попит на видання Українського Гарварду в Східній Европі і особливо на еміґраційні видання в Україні, Головна Екзекутива ФКУ стала співзасновником львівської організації „Сейбер-Світло" і співпрацює з американською фундацією „Сейбер", щоб готувати масові пересилки пожертвуваних українських та американських наукових, технічних та популярних видань до українців в Европі. По докладніші інформації звертатися до канцелярії ФКУ на адресу: Harvard University, Ukrainian Studies Fund, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Ma 02138.

НА НАВЧАННЯ у польські вищі навчальні заклади поїдуть 22 випускники шкіл Житомирської области. Всі вони пройшли попередній відбір і продемонстрували знання перед компетентною комісією, до складу якої входив віце-консул Польщі у Києві Томас Леснюк.

ЛІВІЙСЬКИЙ ГЕЛІКОПТЕР зазнав аварії на півдні країни. З трьох членів екіпажу живим залишився Замар Абу-Дайк. У піщаній сахарській пустелі він опинився без харчів, а головне — без води. Допомогло летунові те, що він знав давні бедуїнські звичаї. Увечорі він зібрав декілька великих каменів, у видолинку склав з них піраміду, наспід підклавши бляху з розбитого гелікоптера. На ранок Замар мав уже стільки води, що міг і напитися, і вмитися.

В АГАФІЇВЦІ на Одещині віруючі Української Католицької і Української Автокефальної Православної Церков, об'єднавшись, зібрали вже понад 40.000 карбованців на будівництво спільного храму Божого, засвідчуючи своїм прикладом, що об'єднання українських Церков не є нездійсненною мрією.